Anesteziologická péče v ČR

Datová sada „Anesteziologická péče v ČR“ si klade za cíl poskytnout veřejnosti i odborníkům ucelený a srozumitelný přehled o rozsahu a charakteristikách anesteziologické péče v České republice. Umožňuje zjistit, kolik anesteziologických výkonů je každoročně provedeno v jednotlivých zdravotnických zařízeních a jaké typy anestezie jsou přitom využívány. Součástí popisovaných údajů jsou také informace o průměrné délce trvání anestezie a počtu unikátně ošetřených pacientů (UOP), kteří dané výkony podstoupili. Takto uspořádaná data umožňují identifikovat trendy v čase, regionální odlišnosti a rozdíly mezi typy nemocnic v poskytování anesteziologické péče. Zveřejněním této datové sady jako otevřených dat sleduje ÚZIS ČR podporu transparentnosti zdravotnického systému a možnost využití dat pro další analýzy, výzkum či informované rozhodování ve zdravotní politice.

Téma

Zdraví

Časové pokrytí

1. 1. 2020 - 31. 12. 2025

Aktualizace

roční

Související území

Česká republika

Klíčová slova

NRHZS, Národní registr hrazených zdravotních služeb, anesteziologie, regionální anestezie, analgosedace, celková anestezie, délka anestezie, unikátní pacienti, zdravotnická zařízení

Klasifikace dle EuroVoc

státní zdravotní služba, chirurgie

Kontakt

ÚZIS ČR

Organizace

Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR

Distribuce CSV

Stáhnout výstup

Otevřít schéma

Formát: CSV
Velikost: 41.9 MB
Počet záznamů: 307 700
Počet atributů: 12

Autoři: Šanca Ondřej, Jarkovský Jiří, Klika Petr, Benešová Klára, Klimeš Daniel, Mužík Jan, Komenda Martin, Dušek Ladislav

Schvalování:

- porada vedení ÚZIS ČR dne 20. 2. 2026
- pověřenec pro ochranu osobních údajů dne 16. 2. 2026

Datum aktualizace dat: 24. 9. 2026

Datum aktualizace dokumentace: 24. 9. 2026

Licence	Originální databáze	Zvláštní právo pořizovatele databáze	Osobní údaje
Autorské dílo licencované CC BY 4.0	Není autorskoprávně chráněnou databází	Není chráněna zvláštním právem	Neobsahuje osobní údaje

Citace

Šanca O., Jarkovský J., Klika P., Benešová K., Klimeš D., Mužík J., Komenda M., Dušek L.. Anesteziologická péče v ČR. Národní zdravotnický informační portál [online]. Praha: Ministerstvo zdravotnictví ČR a Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR, 2026 [cit. 2026-11-25]. Dostupné z: http://www.nzip.cz/data/2647-anesteziologicka-pece-otevrena-data. ISSN 2695-0340

Primární cíl

Datová sada „Anesteziologická péče v ČR“ si klade za cíl poskytnout veřejnosti i odborníkům ucelený a srozumitelný přehled o rozsahu a charakteristikách anesteziologické péče v České republice. Umožňuje zjistit, kolik anesteziologických výkonů je každoročně provedeno v jednotlivých zdravotnických zařízeních a jaké typy anestezie jsou přitom využívány. Součástí popisovaných údajů jsou také informace o průměrné délce trvání anestezie a počtu unikátně ošetřených pacientů (UOP), kteří dané výkony podstoupili. Takto uspořádaná data umožňují identifikovat trendy v čase, regionální odlišnosti a rozdíly mezi typy nemocnic v poskytování anesteziologické péče. Zveřejněním této datové sady jako otevřených dat sleduje ÚZIS ČR podporu transparentnosti zdravotnického systému a možnost využití dat pro další analýzy, výzkum či informované rozhodování ve zdravotní politice.

Základní informace

Tato datová sada je sestavena z údajů **Národního registru hrazených zdravotních služeb (NRHZS)** a zahrnuje výhradně informace o **vykázaných výkonech anesteziologické péče** hrazených z veřejného zdravotního pojištění. **Nejedná se o individuální (řádková) data**, ale o **agregované údaje**. Každý záznam (řádek) ve výsledné tabulce představuje souhrnné údaje za konkrétní kombinaci těchto **dimenzí**:

- **Poskytovatel zdravotních služeb:** určeno **IČO** (identifikačním číslem organizace) a **IČZ** (identifikačním číslem zdravotnického zařízení/pracoviště).
- **Rok:** kalendářní rok, ve kterém byl anesteziologický výkon vykázán.
- **Kraj zařízení:** územní identifikace dle sídla zdravotnického zařízení (název a kód kraje).
- **Typ zařízení:** kategorie zařízení podle charakteru (např. **1 – fakultní nemocnice**, **2 – centrum vysoce specializované péče**, **3 – krajská nemocnice**, **4 – oblastní nemocnice**, **5 – psychiatrická nemocnice** atd.).
- **Diagnóza:** tříznakový kód diagnózy pacienta podle klasifikace **MKN-10** (prvotní diagnóza vedoucí k poskytnutí anesteziologické péče, zkrácená na úroveň tří znaků pro obecnější kategorizaci).
- **Typ anestezie:** druh anesteziologického výkonu, rozdělený na **RA (regionální anestezie)**, **AS (analgosedace)** a **CA (celková anestezie)**. *(Poznámka: **Lokální anestezie (LA)** není v této datové sadě zahrnuta – záznamy týkající se pouze lokální anestezie byly před agregací odfiltrovány.)*

Kombinací výše uvedených kategorií vznikají skupiny, pro které jsou vypočteny souhrnné ukazatele. Tímto způsobem agregovaná data umožňují analýzu anesteziologické péče na úrovni jednotlivých zdravotnických zařízení, regionů a let, aniž by bylo možné identifikovat konkrétní pacienty či zdravotnický personál.

Interpretace a informační hodnota

Agregovaná data o anesteziologické péči poskytují cenné informace o zdravotnickém systému, avšak pro správnou interpretaci je třeba zohlednit několik aspektů:

- **Charakter ukazatelů:** „**Počet výkonů**“ udává objem vykázané anesteziologické péče v dané kategorii (např. kolik anestezií určitého typu bylo provedeno v konkrétní nemocnici během roku). „**Průměrná délka anestezie**“ vyjadřuje průměrnou dobu trvání výkonů v minutách a může se lišit podle složitosti případů – delší průměrná doba často naznačuje náročnější výkony či operace. „**UOP (unikátní ošetření pacienti)**“ pak ukazuje počet pacientů, kteří byli v daném zařízení a roce tímto typem anestezie ošetřeni (každý pacient je započítán pouze jednou na kombinaci daných dimenzí, bez ohledu na počet výkonů).
- **Agregace vs. detail:** Jelikož jsou data agregována na úroveň zařízení/roku/diagnózy/typu anestezie, **nelze z nich vyčíst individuální průběhy léčby konkrétních pacientů**. Údaje o UOP nelze jednoduše sčítat přes více zařízení nebo let, protože tentýž pacient může být léčen ve více nemocnicích či opakovaně v různých letech – součtem UOP přes různé řádky by tak mohlo dojít ke **dvojímu započtení** téhož pacienta. Analýzy by proto měly respektovat nastavenou úroveň agregace.
- **Nezahrnutí lokální anestezie:** Datová sada **neobsahuje informace o lokální anestezii (LA)**. To znamená, že se zaměřuje na anesteziologickou péči vyžadující hlubší úroveň znecitlivění (RA, AS, CA), které obvykle zajišťuje anesteziolog. Běžné menší výkony v lokální anestezii (např. ambulantní ošetření s lokálním znecitlivěním) zde nejsou zahrnuty. To je třeba zohlednit při interpretaci celkového objemu anesteziologických výkonů – datová sada

nepokrývá veškeré znecitlivění, ale jen ty případy, kde byla potřeba pokročilejší anesteziologická péče.

- **Kvalita vykazování:** Interpretace údajů předpokládá správné vykazování výkonů a diagnóz zdravotnickými zařízeními. Případné odlišnosti v kódování výkonů (např. odlišné zvyklosti v použití kódů pro regionální vs. celkovou anestezii) mohou ovlivnit srovnatelnost některých výstupů mezi zařízeními. ÚZIS se snaží zajistit standardizaci dat, přesto je vhodné počítat s tím, že extrémy nebo neobvyklé hodnoty mohou souviset s odlišnou praxí vykazování.

Celkově vzato má datová sada vysokou informační hodnotu pro mapování anesteziologické praxe. Umožňuje identifikovat, **jaké druhy anestezie dominují** v různých typech nemocnic, **jak se mění zatížení anesteziologických pracovišť** v čase i regionálně, a případně odhalit **neobvyklé vzorce** (například zařízení s nápadně vysokou průměrnou délkou anestezie či nízkým počtem pacientů na výkon apod.). Při hodnocení je vždy nutné mít na paměti výše zmíněné limity a kontextové faktory.

Příklady použití

Typickým příkladem využití dat je sumarizace počtu anestezií a jejich další rozbory za použití dostupných klasifikací, např.:

- **Meziroční srovnání**: Porovnání, jak se vyvíjí počet anesteziologických výkonů v jednotlivých letech. Například lze zjistit, zda celkový počet anestezií (RA+AS+CA) roste, klesá nebo zůstává stabilní v rámci celé ČR nebo v konkrétním kraji.
- **Porovnání typů nemocnic**: Datová sada umožňuje porovnat jednotlivé typy nemocnic z pohledu anesteziologické péče. Uživatel může zjistit, zda **fakultní nemocnice** provádějí v průměru delší anestezie nebo více výkonů než menší oblastní nemocnice, případně jaké typy anestezie v nich převažují.
- **Analýza dle diagnóz**: Díky přítomnosti tříznakových diagnóz lze z dat vyčíst, u kterých skupin diagnóz se častěji využívá určitý typ anestezie. Například je možné analyzovat, zda u ortopedických výkonů (např. diagnózy začínající na *S72* – zlomeniny stehenní kosti) převažuje regionální anestezie nad celkovou, či jaká je průměrná délka anestezie u různých chirurgických oborů.
- **Regionální rozdíly**: Uživatel může zkoumat rozdíly mezi kraji – např. porovnat, kolik anesteziologických výkonů na 100 000 obyvatel se provádí v různých regionech, nebo jestli jsou mezikrajové rozdíly v oblíbenosti jednotlivých typů anestezie. (Tyto údaje by si uživatel musel dopočítat z kombinace této datové sady a údajů o počtu obyvatel či pacientů v regionech.)

Ochrana osobních údajů (GDPR)

Datová sada je připravována v souladu se zákonem 372/2011 Sb. (Zákon o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování) §73 odst. 8 a zákonem 110/2019 Sb. §16.

Publikovaná datová sada splňuje požadavky na ochranu osobních údajů. Veškeré citlivé údaje byly **anonymizovány nebo agregovány** tak, aby **nebylo možné zpětně identifikovat jednotlivé pacienty**. Data jsou poskytována na úrovni souhrnných statistik za zdravotnická zařízení a kategorie péče (nikoli na úrovni jednotlivých výkonů či osob). Údaj o počtu unikátních pacientů **UOP** je počítán pomocí anonymních identifikátorů pacientů v rámci NRHZS a ve výsledné datové sadě je prezentován pouze jako agregované číslo. Tím je zajištěno, že z dat nelze vyčíst informace o konkrétních jedincích ani zpětně dohledat jejich totožnost. Datová sada byla připravena v souladu s metodikou ÚZIS pro ochranu osobních údajů a zveřejňování otevřených dat, což zahrnuje i případné **slučování nebo vypouštění velmi malých četností**, pokud by hrozilo riziko identifikace. Ve stávajícím nastavení agregace však k takovým situacím prakticky nedochází.

Zdroj dat

Zdrojem dat pro datovou sadu je databáze Národního registru hrazených zdravotních služeb (NRHZS), která je ve správě ÚZIS ČR dle zákona 372/2011 Sb. (Zákon o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování) §77a obohacená o data databáze zemřelých, která je ve správě ÚZIS ČR.

Agregace a transformace dat

Datová sada obsahuje data o anesteziích dle zařízení a jejich typu, typu anestezie a vykázané tříznakové diagnózy.

Atributy datové sady

Název	Datový typ	Název sloupce	Popis	Možné hodnoty
Rok	int	rok	Kalendářní rok, ve kterém byly výkony anesteziologické péče vykázány.	libovolné kladné číslo
IČO	text	ICO	IČO poskytovatele zdravotních služeb (identifikační číslo organizace provozující zdravotnické zařízení).	
IČO název	text	ICO_nazev	Název poskytovatele zdravotních služeb odpovídající danému IČO.	
IČZ	text	ICZ	IČZ zdravotnického zařízení (jedinečný identifikátor konkrétní nemocnice nebo zdravotnického pracoviště v rámci daného poskytovatele).	
IČZ název	text	ICZ_nazev	Název zdravotnického zařízení.	

Název	Datový typ	Název sloupce	Popis	Možné hodnoty
Typ zařízení	int	typ_zarizeni	Typ nemocnice či zdravotnického zařízení.	1 – fakultní nemocnice; 2 – centrum vysoce specializované péče; 3 – krajská nemocnice; 4 – oblastní nemocnice; 5 – psychiatrická nemocnice; 6 – Zařízení jednodenní lůžkové péče; 7 – Ambulantní zdravotnické zařízení; 8 – Zařízení následné lůžkové péče; 9 – Jiné zdravotnické zařízení.
Kraj	text	kraj	Kód kraje dle NUTS3, kde se dané zdravotnické zařízení nachází.	CZ010 – Hlavní město Praha, CZ020 – Středočeský kraj, CZ031 – Jihočeský kraj, CZ032 – Plzeňský kraj, CZ041 – Karlovarský kraj, CZ042 – Ústecký kraj, CZ051 – Liberecký kraj, CZ052 – Královéhradecký kraj, CZ053 – Pardubický kraj, CZ063 – Kraj Vysočina, CZ064 – Jihomoravský kraj, CZ071 – Olomoucký kraj, CZ072 – Zlínský kraj, CZ080 – Moravskoslezský kraj, CZ099 – Neznámý kraj
Diagnóza	int	diagnoza	Tříznakový kód diagnózy podle MKN-10.	Dle číselníku MKN-10
Typ anestezie	text	typ_anestezie	Typ anestezie roztříděný dle výkonů: o RA - 04400, 78220, 78230, 78231, 78232, 78235, 78993, 78994, 78995, 78996, 78997 o AS - 78210, 78992 o CA - 78111, 78112, 78113, 78114, 78115, 78116, 78117, 78985, 78986, 78987, 78988, 78989, 78990, 78991	RA = regionální anestezie, AS = analgosedace, CA = celková anestezie
Množství	int	mnozstvi	Celkový počet vykázaných výkonů anesteziologické péče v dané kombinaci (součet všech výkonů spadajících do dané kategorie).	libovolné kladné číslo
Průměrná délka anestezie	int	prumerna_delka_anestezie	Průměrná délka trvání anestezie v minutách pro danou kategorii. Vypočteno z výkonů, u nichž byla zaznamenána délka; pokud v dané skupině výkonů nejsou časově evidované výkony, může být tato hodnota prázdná.	libovolné kladné číslo nebo null

Název	Datový typ	Název sloupce	Popis	Možné hodnoty
Počet unikátních pacientů	int	pocet_UOP	Počet jedinečných pacientů, kteří podstoupili anestezii v dané kombinaci (zdravotnické zařízení + rok + typ anestezie + diagnóza). Každý pacient je započítán právě jednou v rámci jednoho řádku, i když mohl mít více těchto výkonů.	libovolné kladné číslo